

ACTIVITEITENVERSLAG 2010

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Centrum voor gelijkheid van kansen
en voor racismebestrijding

INHOUDSTAFEL

1. INLEIDING	7
2. OPDRACHTEN EN VISIE	8
2.1. WETTELIJKE OPDRACHTEN.....	8
2.2. VISIE.....	8
3. 2010: EUROPEES JAAR VAN DE BESTRIJDING VAN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING	10
3.1. BEGELEIDINGSCOMITÉ VOOR HET EUROPEES JAAR.....	10
3.2. SAMENWERKING MET ORGANISATIES.....	10
3.3. COMMUNICATIE.....	10
3.4. DEELNAME AAN EVENEMENTEN EN ACTIES.....	11
3.5. ACTIVITEITEN OP EUROPEES NIVEAU.....	11
4. ONTWIKKELLEN VAN KENNIS ROND ARMOEDE, BESTAANSONZEKERHEID EN SOCIALE UITSLUITING	12
4.1. OVERLEG.....	12
4.1.1. <i>Dak- en thuisloosheid</i>	12
4.1.2. <i>Alternatieve woonvormen</i>	12
4.1.3. <i>Transitie onderwijs – arbeidsmarkt</i>	13
4.1.4. <i>Toekomstperspectieven van jongvolwassenen in armoede die een instelling van de bijzondere jeugdzorg verlaten</i>	13
4.1.5. <i>Huurwaarborg</i>	13
4.2. VOORBEREIDING SEMINARIE 'NAAR EEN EFFECTIEF RECHT OP WONEN'.....	14
4.3. ONDERSTEUNING VAN ONDERZOEK.....	14
4.3.1. <i>Onderzoek op vraag van het Steunpunt</i>	14
4.3.2. <i>Onderzoek op initiatief van anderen</i>	15
4.4. DOCUMENTATIE EN WEBSITE.....	16
4.4.1. <i>Documentatiecentrum</i>	16
4.4.2. <i>Website</i>	16
5. BIJDRAGE AAN POLITIEKE DEBAT EN BELEID	17
5.1. PUBLICATIE DEEL 2 VAN HET TWEEJAARLIJKSE VERSLAG.....	17
5.2. OPVOLGING VAN HET TWEEJAARLIJKSE VERSLAG.....	17
5.2.1. <i>Onderwijs</i>	17
5.2.2. <i>Water</i>	18
5.2.3. <i>Energie</i>	18
5.2.4. <i>Omnio</i>	18
5.2.5. <i>Werk</i>	19
5.2.6. <i>Huisvesting – dakloosheid</i>	19
5.3. STRUCTURELE SAMENWERKING MET DE GEWESTEN, DE GEMEENSCHAPPEN EN DE FEDERALE STAAT.....	19
5.3.1. <i>Permanent Armoede Overleg (PAO) van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap</i>	19
5.3.2. <i>Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) van het Vlaamse Gewest</i>	19
5.3.3. <i>Agora-overleg van de Franse Gemeenschap</i>	20
5.3.4. <i>Werkgroep 'acties' en 'indicatoren' in het kader van de Europese strategie inzake armoede en sociale uitsluiting</i>	20
5.3.5. <i>Deelname aan het begeleidingscomité van het project 'Ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting'</i>	21
6. MEDEWERKING AAN DE WERKZAAMHEDEN VAN ANDERE DIENSTEN EN ORGANISATIES	22
6.1. VRAGEN EN INITIATIEVEN VAN DIENSTEN EN ORGANISATIES.....	22
6.2. COMMISSIES EN JURY'S.....	22
6.3. BIJDAGEN AAN STUDIEDAGEN EN COLLOQUIA.....	22

6.4.	DEELNAME AAN STUDIEDAGEN EN COLLOQUIA	23
7.	EXTERNE COMMUNICATIE	25
7.1.	WEBSITE	25
7.2.	MEDIA.....	25
7.3.	PUBLICATIES	25
7.4.	NIEUWSFLITS	25
7.5.	INDIVIDUELE VRAGEN	26
8.	INTERNE WERKING VAN HET STEUNPUNT.....	27
8.1.	BEHEERSCOMITÉ	27
8.2.	BEGELEIDINGSCOMMISSIE.....	27
8.3.	CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSEN EN VOOR RACISMEBESTRIJDING	28
8.4.	TEAM.....	28
9.	BIJLAGEN	29
9.1.	SAMENWERKINGSAKKOORD	29
9.2.	PUBLICATIES VAN HET STEUNPUNT IN 2010.....	35
9.2.1.	<i>Tweejaarlijks Verslag</i>	35
9.2.2.	<i>Artikels</i>	35
9.2.3.	<i>Nota's</i>	36
9.3.	BALANS EN RESULTAATREKENING 2010	36
9.4.	APARTE BIJLAGE: PERSAANDACHT VOOR DE WERKZAAMHEDEN VAN HET STEUNPUNT (TE DOWNLOADEN VIA LINK).....	36

*Dit document bevindt zich op de website van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting: www.armoedebstrijding.be.
De onderlijnde woorden in de tekst zijn hyperlinks en geven telkens toegang tot de elektronische documenten.*

1. INLEIDING

2010 was alweer een bijzonder boeiend en gevuld jaar voor het [Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting](#) (verder: Steunpunt).

In de eerste plaats was 2010 het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. Het Steunpunt was door de Interministeriële Conferentie Integratie in de Samenleving aangeduid als het '[National Implementation Body](#)' voor België. In dit rapport doen we kort verslag over de activiteiten van het Steunpunt als NIB.

Eind 2009 was het eerste deel van het tweejaarlijkse Verslag voorgesteld, het tweede deel – handelend over de problematiek van dak- en thuisloosheid – werd in maart 2010 voorgesteld. Het Steunpunt maakte werk van de verspreiding van de analyse en de aanbevelingen van het Verslag op verschillende momenten en fora.

Ondertussen kreeg de programmatie inzake de overlegwerkzaamheden van het Steunpunt concreet vorm. Er werd besloten, in overleg met de Begeleidingscommissie van het Steunpunt, rond volgende thema's nieuwe overleggroepen te organiseren:

- alternatieve woonvormen;
- transitie onderwijs – arbeidsmarkt;
- toekomstperspectieven van jongvolwassenen in armoede die een instelling van de bijzondere jeugdzorg verlaten;
- en een seminarie rond een inroepbaar recht op huisvesting uit te werken.

Met betrekking tot ondersteuning van onderzoek werden verschillende projecten verder opgevolgd of afgewerkt.

En inzake de ontwikkeling van het Steunpunt als organisatie werd een belangrijke stap gezet, in de vorm van de opmaak van het strategisch plan 2011-2013.

2. OPDRACHTEN EN VISIE

De wettelijke basis voor het bestaan en de opdrachten van het Steunpunt zit vervat in het [Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gewesten en de Gemeenschappen betreffende de bestendinging van het armoedebeleid](#). In 2010 hebben de beheersorganen en het team van het Steunpunt een strategisch plan ontwikkeld voor de periode 2011-2013 (te raadplegen op www.armoedebestrijding.be). Onderstaande tekst inzake de opdrachten en de visie van de organisatie zijn overgenomen uit dit strategisch plan.

2.1. WETTELIJKE OPDRACHTEN

De opdrachten van het Steunpunt zijn vastgelegd in het Samenwerkingsakkoord betreffende de bestendinging van het armoedebeleid (art.1 en 5). Het Steunpunt steunt de federale regering en de gewest- en gemeenschapsregeringen in hun verbintenis om hun beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid en tot bestrijding van armoede voort te zetten en te coördineren. Het Steunpunt is **een hulpmiddel voor het nemen van beleidsbeslissingen**. In het akkoord staat ook vermeld wat er in dit verband precies van het Steunpunt wordt verwacht:

- informatie verzamelen en analyseren;
- aanbevelingen formuleren;
- regelmatig een verslag opstellen;
- een structurele dialoog met verenigingen en middenveldorganisaties waarborgen.

2.2. VISIE

Een overtuiging die steunt op het Samenwerkingsakkoord en op de verwachtingen van de vele partners van het Steunpunt, geeft vorm aan de visie op armoedebestrijding die aan de basis ligt van de activiteiten van het Steunpunt: **armoede leidt ertoe dat fundamentele rechten niet worden nageleefd, en is tegelijkertijd het gevolg ervan**. Dit wijst erop dat de democratie slecht functioneert. De formele gelijkheid van rechten is essentieel, maar volstaat niet. Armoede bestrijden gaat verder dan loutere formele gelijkheid. Alles moet in het werk worden gesteld zodat iedereen de voorziene rechten ook daadwerkelijk kan uitoefenen. Dit maakt de oprichting van een openbare instelling voor armoedebestrijding ook zinvol omdat zij het algemeen belang dient.

Armoedebestrijding vraagt om overleg en actie om het beleid te verbeteren dat is toegespitst op personen die in armoede leven. Tegelijk moet er ook actie worden ondernomen om maatregelen bij te sturen die bestaansonzekerheid en armoede op een indirecte manier in de hand werken of versterken. Wij moeten met andere woorden **zowel aandacht besteden aan structurele dynamieken als aan gerichte maatregelen**, anders lopen wij het gevaar een 'armen'-status in het leven te roepen en verliezen wij ons uitgangspunt van 'mensenrechten' uit het oog.

In dit opzicht heeft het Steunpunt door zijn **interfederale karakter** een duidelijke meerwaarde doordat het gericht kan werken aan een algemeen armoedebestrijdingsbeleid, zonder a priori beperkt te zijn door de verschillende bevoegdheidsniveaus.

De **participatie van mensen in armoede** is onontbeerlijk om armoede op een juiste en doeltreffende manier te bestrijden. Een beleid dat de fundamentele rechten van iedereen wil laten respecteren, moet de situaties in rekening brengen waarbij die rechten het meest in het gedrang komen en luisteren naar mensen die met dergelijke situaties worden geconfronteerd. Hun inbreng mag echter niet alleen staan, en moet een plaats krijgen in een ruimer overleg met andere partijen die ook een noodzakelijke bijdrage kunnen leveren. De wettelijke opdracht van het Steunpunt om dit structureel overleg te waarborgen, maakt

het tot een uniek uitwisselingsplatform dat openstaat voor een grote diversiteit aan actoren, dat een forum biedt voor specifieke expertises - vooral diegene die niet of nauwelijks worden erkend - en dat onafhankelijk werkt.

3. 2010: EUROPEES JAAR VAN DE BESTRIJDING VAN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

2010 werd door de Europese Raad en het Europese Parlement in een [gezamenlijk besluit](#) uitgeroepen tot Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. Elke lidstaat werd hierbij gevraagd een 'nationaal uitvoerend orgaan' (NIB) aan te stellen dat instaat voor de organisatie van de deelname aan het Europees jaar en voor de coördinatie op nationaal niveau. De Interministeriële Conferentie Integratie in de Samenleving duidde het Steunpunt als NIB aan, met bijstand door de POD Maatschappelijke Integratie voor de budgettaire en administratieve aspecten.

In 2009 werd het begeleidingscomité van het nationaal uitvoerend orgaan opgericht, het nationaal actieprogramma van België opgemaakt, en een projectoproep georganiseerd. Voor de ondersteuning van de werkzaamheden in het kader van het Europees Jaar kreeg het Steunpunt versterking van Elise Willame (voormalig voorzitter van het Social Protection Comitee) als deskundige, en een extra medewerker (deeltijds). In 2010, het Europees Jaar zelf, kregen de verschillende elementen uit het actieprogramma concreet vorm, dit onder de noemer 'De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen'.

3.1. BEGELEIDINGSCOMITÉ VOOR HET EUROPEES JAAR

Het comité is samengesteld uit de leden van de Begeleidingscommissie van het Steunpunt en uit een aantal sleutelspelers van het Europees Jaar: de Koning Boudewijnstichting, het Europees Sociaal Observatorium, het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, de POD Maatschappelijke Integratie. In 2010 hebben er in totaal acht vergaderingen plaatsgevonden. Het Steunpunt stond in voor de voorbereiding van de vergaderingen, de contacten met de verschillende actoren, de opmaak van werknota's, het secretariaatswerk en de opvolging van de vergaderingen.

3.2. SAMENWERKING MET ORGANISATIES

Eind 2009 werden na een nationale projectoproep (waarop meer dan 300 organisaties hebben gereageerd) 26 projecten geselecteerd en (mede)gefinancierd. In het nationaal programma was deze projectoproep het belangrijkste luik: het was goed voor $\frac{3}{4}$ van het budget, met name 400.000 euro, waarvan 100.000 voorbehouden voor de OCMW's. De betrokken organisaties voerden hun project in de loop van 2010 uit. Het Steunpunt had regelmatig contact met de verantwoordelijken en bezocht projecten ook op het terrein. Daarnaast zijn 2 workshops georganiseerd in aanwezigheid van 15 projecten. Er werd een folder aangemaakt met een overzicht en korte beschrijving van de projecten.

In het actieprogramma was ook voorzien dat organisaties of initiatieven een 'label' konden aanvragen voor hun activiteit in het kader van het Europees Jaar. Dit label werd aan 35 activiteiten toegekend en de concrete activiteiten werden vermeld in de agenda op de website van het Steunpunt.

Heel veel bijval kreeg de mediatraining (1 Nederlandstalig en 1 Franstalig) voor de terreinorganisaties: maar liefst 53 vzw's namen aan deze training deel.

3.3. COMMUNICATIE

Het Steunpunt kreeg inzake communicatie ondersteuning van de communicatiebureaus Yuluka (aangesteld door de Belgische Begeleidingscomité 2010) en Pleon (aangesteld door

de Europese Commissie). De doorgedreven samenwerking leidde tot volgende acties naar de pers toe: 3 persconferenties (lancering van het Europees Jaar, Pain Public - brood bakken met de twee ambassadrices Roos Van Acker en Hadja Lahbib, persconferentie rond 'vrouwen en armoede' - in samenwerking met Flora vzw / Vrouwenagora), 5 persberichten (4 met Pleon en 1 met Yuluka), 4 persdossiers (met Yuluka), een stand naar aanleiding van de nationale feestdag op 21 juli, ... Daarnaast verschenen meer dan 150 artikels in de pers (zie aparte bijlage met persoverzicht).

In samenwerking met Yuluka werd ook een poster aangemaakt met citaten van 13 personaliteiten, gecombineerd met enkele videofragmenten op de website. Er werden tevens 15 interviews met mensen die zich dagelijks inzetten in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting gerealiseerd in functie van de publicatie van een boek met hun portretten. De publicatie van dit boek is voorzien in april 2011 en zal via de scholen verspreid worden.

Op de website van het Steunpunt was een aparte rubriek gewijd aan het Europees Jaar.

3.4. DEELNAME AAN EVENEMENTEN EN ACTIES

Het Steunpunt nam onder andere aan volgende evenementen en acties deel in het kader van en ter promotie van het Europees Jaar: 'Journée Santé, précarité, petite enfance' (Observatoire de la santé du Hainaut), 'Internationale dag voor de uitroeiing van armoede' (17 oktober, Brussel en Mechelen), Rondetafel 'Poverty and critical journalism' (Brussels Center for journalism Study), Festival Couleur café, Circus against exclusion (Brussel), Juryvergadering en prijsuitreiking 'Journalism award 2010', Slotconferentie Europees Jaar (Parijs), slotconferentie Europees Jaar 2010 (Brussel), openingsevenement Europees Jaar 2011 (Brussel), ...

3.5. ACTIVITEITEN OP EUROPEES NIVEAU

Het Belgisch nationaal uitvoerend orgaan heeft deelgenomen aan het Comité 2010 (coördinerend orgaan op Europees niveau). Elise Willame heeft aan twee vergaderingen deelgenomen.

Elise Willame heeft gedurende het jaar, en nog meer intensief gedurende de laatste zes maanden van het Belgisch voorzitterschap, gewerkt aan de opmaak van de [eindverklaring van het Europees Jaar](#).

4. ONTWIKKELEN VAN KENNIS ROND ARMOEDE, BESTAANSONZEKERHEID EN SOCIALE UITSLUITING

Eén van de voornaamste opdrachten van het Steunpunt is het verzamelen en ontwikkelen van kennis rond armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en rond de uitoefening van de grondrechten. Hiertoe gebruikt het verschillende werkvormen en bronnen: via de organisatie van overleggroepen met de verschillende actoren in de strijd tegen armoede, via de organisatie van seminars en andere discussiemomenten, door het ondersteunen van verschillende onderzoeksprojecten en door de website en het documentatiecentrum.

4.1. OVERLEG

In opvolging van het dialoogproces in het kader van het ['Algemeen Verslag over de Armoede'](#) kreeg het Steunpunt de opdracht overleg te organiseren tussen mensen in armoede en andere maatschappelijke actoren (beroepskrachten, academici, sociale partners, beleidsverantwoordelijken), met specifieke aandacht voor de participatie van de mensen in armoede en hun verenigingen. Het Steunpunt organiseert in dit kader thematische overleggroepen.

4.1.1. DAK- EN THUISLOOSHEID

In 2009 kreeg het Steunpunt van de staatssecretaris voor Armoedebestrijding de opdracht *“een overleg te organiseren en aanbevelingen over daklozen te formuleren”*. Er werden een 20-tal bijeenkomsten georganiseerd; een 50-tal organisaties (verenigingen waar armen het woord nemen, organisaties die contact hebben met daklozen, ...) hebben aan deze reflectie deelgenomen. Het [tweede deel van het Verslag 2008-2009](#), met de resultaten van dit overleg, werd voorgesteld op een persconferentie op 24 maart 2010.

Het overleg heeft duidelijk aangetoond dat dak- en thuisloosheid een extreme vorm van armoede is, die een schending is van het geheel van de grondrechten en niet alleen van het recht op een degelijke huisvesting. De 70 aanbevelingen die in het Verslag worden geformuleerd gaan dus over de verschillende bevoegdheidsniveaus en zijn heel divers: gaande van de ratificering van internationale teksten tot een betere toepassing van de bepalingen betreffende het referentieadres, een betere kwantitatieve en kwalitatieve kennis over thuis- en dakloosheid, de nachtopvang van daklozen, enzovoort.

4.1.2. ALTERNATIEVE WOONVORMEN

Het Steunpunt heeft de voorbije jaren gewerkt rond de moeilijkheden die mensen in armoede ondervinden inzake de toegang tot huisvesting. Deze werkzaamheden hebben onder andere geleid tot verschillende aanbevelingen op het vlak van alternatieve woonvormen. Om dit thema verder uit te diepen werd besloten een overleg te organiseren, met als deelnemers: verenigingen waar armen het woord nemen, organisaties die het recht op wonen verdedigen, OCMW's, organisaties uit de opvangsector voor dak- en thuislozen. Het doel van het overleg is om, vertrekkende vanuit de ervaringen van mensen in armoede, de verschillende alternatieve woonvormen te analyseren, de doelgroepen waartoe ze zich richten op te lijsten, de obstakels te identificeren, en pistes tot oplossingen te formuleren.

Er wordt vertrokken van wat reeds bestaat op het vlak van projecten op het terrein en van literatuur. Dit materiaal dient als basis voor de reflectie van de overleggroep waarbij verschillende onderwerpen worden behandeld: de plaats van dergelijke woonvormen in ons land, de te vermijden struikelblokken, de plaats die moet gelaten worden voor de innovatie

en creativiteit van de mensen in armoede zelf om oplossingen te zoeken voor hun moeilijke toegang tot huisvesting. In eerste instantie heeft het Steunpunt een aantal bilaterale contacten gehad ter voorbereiding van het overleg. De eerste bijeenkomsten van de overleggroep gingen door in oktober en november van 2010.

4.1.3. TRANSITIE ONDERWIJS – ARBEIDSMARKT

Het overleg over de overgang tussen onderwijs en arbeid spitst zich toe op het deeltijds leren en werken, bekeken vanuit een armoedeperspectief. Bedoeling is om na te gaan welke invloed dit stelsel uitoefent op de schoolloopbaan van armere jongeren en op hun arbeidsmarktloopbaan. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de kennis uit twee eerdere overleggroepen van het Steunpunt: het overleg rond onderwijs ([studieoriëntering binnen het secundair onderwijs](#)) en het overleg rond tewerkstelling ([de passende dienstbetrekking als bescherming tegen preciaire arbeid](#)).

De overleggroep bestaat uit verschillende actoren die op het terrein actief zijn: verenigingen die strijden tegen armoede, verenigingen die voor kwetsbare jongeren werken, organisaties die het deeltijds leren en werken organiseren, gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten, (koepel)organisaties uit de sociale economie, vakbonden, OCMW's, ...

Met een seminarie in september 2010 werden de werkzaamheden rond dit thema gelanceerd (met uitgebreid [verslag](#)), vervolgens waren er twee voorbereidende bijeenkomsten met armoedeverenigingen ter afbakening van de thematiek.

4.1.4. TOEKOMSPERSPECTIEVEN VAN JONGVOLWASSENEN IN ARMOEDE DIE EEN INSTELLING VAN DE BIJZONDERE JEUGDZORG VERLATEN

Het voorbije overleg over dakloosheid leerde dat vele daklozen eerder in hun leven in een instelling verbleven en dat het verlaten van deze instelling – zeker van de bijzondere jeugdzorg – een moeilijk transitie-moment is. Dit gegeven werd als uitgangspunt genomen voor een nieuw overleg. De complexe thematiek werd verkend via literatuurstudie en gesprekken met bevoorrechte getuigen die met deze groep jongvolwassenen werken. Om meer zicht te krijgen op de reikwijdte van het actieplan voor een gecoördineerd Vlaams beleid rond kwetsbare jongvolwassenen organiseerde het Steunpunt in oktober een voorbereidende vergadering met vertegenwoordigers van de betrokken administraties.

In december vond een eerste overlegvergadering plaats met actoren uit de sector van de bijzondere jeugdzorg, de OCMW's, het welzijnswerk (inclusief de thuislozenzorg), het jeugd welzijnswerk, ... Doelstelling is om - vanuit het standpunt, het belang en het traject van de jongvolwassenen - het verlaten van een instelling van de bijzondere jeugdzorg in kaart te brengen als een transitieperiode en om beleidsaanbevelingen te formuleren om de jongvolwassenen adequaat te begeleiden en ondersteunen.

4.1.5. HUURWAARBORG

In het Verslag 2008-2009 worden [een aantal problemen beschreven aangaande de toepassing van de huurwaarborgregeling](#) op basis van een bevraging en analyse door een werkgroep van een aantal organisaties die de rechten van mensen in armoede en van huurders verdedigen. Deze werkgroep wordt door het Steunpunt ondersteund.

Op politiek niveau startte een interkabinettenwerkgroep – in opdracht van de Interministeriële Conferentie – een evaluatie van de huurwaarborgregeling. De werkgroep huurwaarborg binnen het Steunpunt bezorgde ook een bijdrage in het kader van deze

evaluatie. De interkabinettenwerkgroep werd, omwille van de val van de federale regering, intussen stopgezet.

De werkgroep binnen het Steunpunt, die in 2010 acht maal samen kwam, werkte ondertussen verder aan de uitwerking van het concept van een centraal huurwaarborgfonds. Daarbij werd ook een input gevraagd van de drie federaties van OCMW's, het Reseau Financement Alternatif en Netwerk-Vlaanderen.

4.2. VOORBEREIDING SEMINARIE 'NAAR EEN EFFECTIEF RECHT OP WONEN'

In maart 2011 organiseert het Steunpunt een seminarie rond een inroepbaar recht op wonen (als mogelijk instrument in een effectief recht op wonen). In 2010 werd dit seminarie reeds grondig voorbereid door een literatuurstudie, de analyse van een Franse en Schotse regelgeving die op dit principe zijn gebaseerd, gesprekken met verschillende Belgische actoren die op het domein van huisvesting actief zijn en de uitwerking van het concept van het seminarie.

Op het seminarie zullen de twee buitenlandse voorbeelden voorgesteld worden, zullen twee Belgische experts hun visie op de relevantie en mogelijkheden voor een dergelijke regeling in België uiteenzetten en wordt een debat met vertegenwoordigers van de verschillende huisvestingsactoren voorzien. Na het seminarie zal een uitgebreid verslag ter beschikking gesteld worden, als bijdrage aan het debat rond een inroepbaar recht op huisvesting.

4.3. ONDERSTEUNING VAN ONDERZOEK

Het Steunpunt stimuleert op een actieve manier onderzoek rond armoede en sociale uitsluiting. Federaal Wetenschapsbeleid is hierbij een belangrijke partner. In 2010 was het Steunpunt actief rond vier onderzoeksprojecten die het had ingediend in verschillende onderzoeksprogramma's van het Federaal Wetenschapsbeleid (de eerste drie betreffen het onderzoeksprogramma AGORA, de vierde betreft het onderzoeksprogramma Strategische Prioriteiten). Het Steunpunt is bij deze onderzoeksprojecten telkens sterk betrokken: aanvraag van de onderzoeksprojecten, organisatie van de bijeenkomsten van begeleidingscomité en technisch comité, contacten met onderzoeksploegen en de verschillende actoren, ...

Daarnaast neemt het Steunpunt ook deel aan stuurgroepen van onderzoeksprojecten die op initiatief van andere diensten en instellingen worden gerealiseerd.

4.3.1. ONDERZOEK OP VRAAG VAN HET STEUNPUNT

4.3.1.1. PLAATSIING VAN KINDEREN EN ARMOEDE (PCP)

Het onderzoek '[Plaatsing van kinderen en armoede](#)' werd uitgevoerd door Universiteit van Gent en Université Catholique de Louvain. In dit onderzoek werd - via Datawarehouse Arbeidsmarkt van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid - de socio-economische achtergrond van kinderen met een (eerste) maatregel in de bijzondere jeugdbijstand nagegaan. De resultaten van het onderzoek werden in het Verslag 2008-2009 (deel 1) reeds kort voorgesteld. In 2010 werkte het Steunpunt mee aan de voorbereiding van de publicatie van het onderzoeksrapport, in het Nederlands en Frans. De publicatie ervan is voorzien voor begin 2011.

4.3.1.2. ONDERVERTEGENWOORDIGING VAN ARMEN IN DATABANKEN (SILC-CUT)

Het onderzoek '[SILC-CUT](#)' loopt reeds enige tijd. HIVA (KU Leuven) onderzoekt hierbij de ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen in de databanken. Concreet werd de

SILC-enquête – die in België jaarlijks bij een 6000-tal huishoudens wordt afgenomen – herwerkt in functie van een aangepaste bevraging van 2 groepen: dak- en thuislozen en mensen zonder papieren.

Met financiering van Federaal Wetenschapsbeleid, en in het kader van het Federaal Plan Armoedebestrijding, kon in 2010 een bevraging opgezet worden bij deze groepen. Deze bevraging betekende een doorgedreven samenwerking tussen verschillende organisaties en diensten: Federaal Wetenschapsbeleid schreef een aanbesteding voor de bevraging uit, het onderzoeksbureau IPSOS realiseerde de enquêtes, het Steunpunt nam voorafgaandelijk contact op met meer dan 50 organisaties die dak- en thuislozen en mensen zonder papieren bereiken met de vraag tot medewerking aan de enquête, en HIVA verwerkte de resultaten. De vier organisaties zaten drie maal samen tijdens de uitvoering van de enquête. De enquêteurs kregen een bijkomende training voor de start van de enquête, daarnaast werd in november een feedback-moment voor deze medewerkers georganiseerd. De eerste resultaten van de bevraging werden in november en december voorgesteld aan de organisaties die aan de bevraging hadden meegewerkt en aan het begeleidingscomité van het SILC-CUT-project. In maart 2001 is een [persconferentie](#) met betrekking tot de resultaten van de bevraging gepland. Daarna wordt het SILC-CUT-project afgerond en een eindrapport voor de totaliteit van het onderzoeksproject voorgesteld.

4.3.1.3. ARMOEDE IN DE STAD EN OP HET PLATTELAND (POCICO)

In 2010 kon het onderzoeksproject '[Armoede in de stad en op het platteland](#)' van start gaan, uitgevoerd door Université Libre de Bruxelles en KU Leuven. In dit onderzoek zullen de socio-economische gegevens (in de SILC-enquête en Datawarehouse Arbeidsmarkt) bekeken worden naargelang de graad van ruraliteit. In juni werd een internationaal seminarie georganiseerd, daarna ging nog 1 technisch comité door.

4.3.1.4. RECHT OP ONDERWIJS VOOR KINDEREN IN PRECAIR VERBLIJF (UCARE)

Het onderzoek 'Recht op onderwijs voor kinderen in precair verblijf' werd uitgevoerd door Universiteit Antwerpen en Université Catholique de Louvain, op vraag van het Steunpunt en het Observatorium voor migraties. De onderzoekers hebben de juridisch aspecten van de onderwijsrechtspositie van kinderen in precair verblijf bekeken, een bevraging van scholen gerealiseerd, en een aantal focusgroepen georganiseerd. De resultaten van dit onderzoek werden in februari op een laatste begeleidingscomité en tijdens een open seminarie voorgesteld. De onderzoekers stellen hun [eindrapport](#) ter beschikking.

4.3.2. ONDERZOEK OP INITIATIEF VAN ANDEREN

Het Steunpunt is ook betrokken bij onderzoeken die door andere organisaties en instellingen werden aangevraagd, en maakt(e) deel uit van:

- Stuurgroep van het onderzoek 'Diversiteit en discriminatie in de sociale huisvesting: een kritische benadering van 'sociale mix', met [eindrapport](#) en [studiedag](#) (ErasmusHogeschool Brussel, in opdracht van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding);
- Begeleidingscomité 'People, places, policies and social assistance trajectoires' (OASeS);
- Begeleidingscomité Uithuiszettingen (Brussels Observatorium voor Gezondheid en Welzijn), met [eindrapport](#);
- Begeleidingscomité AGORA-project DOC Datawarehouse (FOD Sociale Zekerheid);
- Stuurgroep Sterke Armen (Samenlevingsopbouw Gent).

4.4. DOCUMENTATIE EN WEBSITE

Het Steunpunt tracht een veelheid aan informatie over armoede en sociale uitsluiting te verzamelen, afkomstig van verschillende bronnen en actoren (organisaties die op het terrein werken, administraties, onderzoeksinstellingen, internationale instellingen, ...). De website van het Steunpunt wordt telkens weer verder ontwikkeld als een instrument om de toegang tot deze kennis, zowel de documenten en het werk van het Steunpunt als de informatie van andere organisaties en diensten, te maximaliseren.

4.4.1. DOCUMENTATIECENTRUM

Het documentatiecentrum van het Steunpunt verzamelt informatie over armoede en sociale uitsluiting afkomstig van verschillende bronnen en actoren. Het gaat om ervaringenbundels van verenigingen waar armen het woord nemen, rapporten van administraties en van onderzoeksinstellingen, statistische rapporten, analyses, enzovoort. Dit materiaal stoffeert de overlegwerkzaamheden van het Steunpunt en de verschillende rubrieken van de website, in het bijzonder de rubriek 'feiten en cijfers' met antwoorden op veel gestelde vragen.

4.4.2. WEBSITE

Via de website, met de drie taalversies (www.armoedebestrijding.be - www.luttepauvrete.be - www.armutsbekaempfung.be), worden de verschillende teksten en het werk van het Steunpunt maximaal ter beschikking gesteld en linken gelegd naar het materiaal van andere diensten en instellingen. Daarnaast is er een Engelstalige webpagina beschikbaar (deze taalversie wenst het Steunpunt in de komende tijd nog verder te ontwikkelen).

De meest geconsulteerde pagina is de rubriek '[feiten en cijfers](#)', waarbij de meeste bezochte vraag deze is over [de minimumuitkeringen](#) (zowel in het Nederlands als het Frans).

5. BIJDRAGE AAN POLITIEKE DEBAT EN BELEID

Het Steunpunt heeft de expliciete opdracht aanbevelingen te formuleren voor de verschillende beleidsverantwoordelijken in het land. Het tweejaarlijkse Verslag is daarvoor een belangrijk instrument. Eind 2009 werd het eerste deel van het Verslag 2008-2009 gepresenteerd, in maart 2010 volgde een tweede deel. In 2010 ging veel aandacht naar de verspreiding van dit materiaal en de opvolging ervan.

5.1. PUBLICATIE DEEL 2 VAN HET TWEEJAARLIJKSE VERSLAG

In 2009 vroeg de staatssecretaris voor Armoedebestrijding aan het Steunpunt om een overleg over dakloosheid te organiseren. De resultaten van dit overleg en de bijhorende aanbevelingen werden opgenomen in [een tweede deel van het Verslag](#) dat gepresenteerd werd op 24 maart 2010. De publicatie kreeg ruime pers aandacht (zie ook www.armoedebestrijding.be voor de bijlage met het persoverzicht).

5.2. OPVOLGING VAN HET TWEEJAARLIJKSE VERSLAG

In functie van een politieke impact hebben de opstellers van het [Samenwerkingsakkoord](#) ook een opvolgingsprocedure voor het Verslag voorzien. Omdat de Interministeriële Conferentie in 2010 niet is samengekomen, kon het Verslag er niet gepresenteerd worden. De staatssecretaris voor Armoedebestrijding nam vervolgens het initiatief het Verslag naar de verschillende regeringen te sturen, met de vraag om het te bespreken en ter advies voor te leggen aan de parlementen en adviesraden, zoals voorzien in het Samenwerkingsakkoord.

Een dergelijke bespreking gebeurde in 2010 in:

- Aquawal, Union professionnelle des opérateurs publics du cycle de l'eau en Wallonie (2 april);
- Commissie voor Sociale Zaken en Gezondheid van het federaal parlement (21 oktober);
- Commissie voor Volksgezondheid van het Duitstalige parlement (15 december);
- Nationale Arbeidsraad en Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (21 december).

De website van het Steunpunt geeft een [overzicht](#) van deze opvolging.

In de volgende paragrafen geven we de opvolgingsactiviteiten – op initiatief van het Steunpunt - weer per thema.

5.2.1. ONDERWIJS

In maart organiseerde het Steunpunt een ontmoeting tussen de leden van de overleggroep onderwijs enerzijds en vertegenwoordigers van de kabinetten van Vlaams minister van Onderwijs en van de minister in de Franse gemeenschapsregering voor leerplichtonderwijs anderzijds. Op de agenda stond de bespreking van de aanbevelingen uit het tweejaarlijks verslag 2008-2009 en de politieke reactie daarop. Deze bijeenkomst werd mede mogelijk gemaakt door de participatie van het Steunpunt aan de informatie- en sensibiliseringscampagne over de Sociale Inclusie- en beschermingsstrategie van de Europese Unie, gecoördineerd door de Europese Think Tank Pour la Solidarité, met steun van het Europese programma Progress.

Daarnaast werd ook een seminarie georganiseerd rond de overgang van onderwijs naar de arbeidsmarkt, ter voorbereiding van het overleg rond dit thema (zie 4.1.3.).

5.2.2. WATER

De aanbevelingen van het Verslag 2008-2009 met betrekking tot de sociale aspecten van de watervoorzieningen werden op verschillende fora ingebracht: een bijeenkomst met de Waalse watermaatschappijen, een hoorzitting van de Vlaamse Serv- en Minaraad, en het verticaal armoedeoverleg water georganiseerd door het kabinet van de Vlaamse minister bevoegd voor watervoorziening (mei). Het Verslag werd ook gestuurd naar mevr. Catarina de Albuquerque, onafhankelijk expert bij de Human Rights Council van de Verenigde Naties.

In 2010 werden de resultaten van de enquête die het Steunpunt uitvoerde bij de watermaatschappijen in België afgewerkt. In het kader daarvan werden drie bijeenkomsten met de overleggroep water georganiseerd en waren er ontmoetingen met de Vlaamse, Waalse en Brusselse watermaatschappijen. Op 6 juli organiseerde het Steunpunt een seminarie met een voorstelling van de resultaten van de enquête en vervolgens [panelgesprekken met vertegenwoordigers van de terreinorganisaties, de federaties van de OCMW's, en de watermaatschappijen](#). In oktober werd de [nota met de enquêteresultaten](#) gepubliceerd, gecombineerd met het [persbericht 'Naar een effectief recht op water'](#). In november had het Steunpunt een ontmoeting met het kabinet van de Waalse minister bevoegd voor watervoorziening waarbij de enquêteresultaten werden voorgesteld.

Daarnaast was het Steunpunt aanwezig op een overleg van het Vlaams Netwerk met verenigingen die in samenwerking met de watermaatschappij VMW rond water werken, en had het een ontmoeting met de organisatie Protos.

5.2.3. ENERGIE

In eerste instantie heeft het Steunpunt de automatisering van de maximumtarieven van gas en elektriciteit opgevolgd. Het was in het kader daarvan aanwezig op een ontmoeting met de persoon die binnen de FOD Economie verantwoordelijk is voor deze materie, en een thematische bijeenkomst van het Project Energie en Armoede (Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie).

Het Steunpunt is ook sterk betrokken op de evaluatie van de sociale openbaredienstverplichtingen in de gewesten en in het bijzonder op het debat rond de budgetmeters. Het Steunpunt schreef een schriftelijke bijdrage voor de bevraging door de Cwape en deed hierover een uiteenzetting op de studiedag van de Cwape in december. Ter voorbereiding werd een bijeenkomst van de overleggroep energie georganiseerd en nam het Steunpunt deel aan een vergadering georganiseerd door RWADE. Samen met de gewesten wordt bekeken of het Steunpunt een bijdrage aan het debat kan doen in de vorm van een kwalitatieve bevraging van gebruikers van een budgetmeter.

In het Vlaamse Gewest is het Steunpunt lid van het verticaal overleg energie en neemt het deel aan de werkgroep 'energie en armoede', georganiseerd door de distributienetbeheerder Eandis.

5.2.4. OMNIO

Het Steunpunt organiseerde in juni een bijeenkomst voor diegenen die aan de werkzaamheden over het OMNIO-statuut (zie deel 1 van het Verslag 2008-2009) hadden deelgenomen. Vertegenwoordigers van het RIZIV gaven een uiteenzetting over de wijziging in de reglementering en de andere wijzigingen in voorbereiding en gingen in op vragen van de deelnemers.

5.2.5. WERK

Op het informeel verticaal overleg werk en sociale economie van het Vlaamse gewest bracht het Steunpunt zijn kennis en ervaringen in tijdens de bespreking van de thema's die geagendeerd stonden: Europees jaar armoede 2010, werk- en welzijnstrajecten, de toekomstige structurele verankering van de werkvloerbegeleiding, armoedebeleid binnen Syntra Vlaanderen...

5.2.6. HUISVESTING – DAKLOOSHEID

Om een actieve opvolging van het 2de deel van het Verslag te verzekeren, heeft het Steunpunt ontmoetingen met verschillende ministers. Het Steunpunt werd ontvangen door de minister van Huisvesting in het Waals Gewest. Deze ontmoeting liet het Steunpunt en de deelnemers aan het overleg toe om hun belangrijkste aanbevelingen voor te stellen op het vlak van huisvesting en om erover in debat te gaan met vertegenwoordigers van het kabinet.

5.3. STRUCTURELE SAMENWERKING MET DE GEWESTEN, DE GEMEENSCHAPPEN EN DE FEDERALE STAAT

5.3.1. PERMANENT ARMOEDE OVERLEG (PAO) VAN HET VLAAMSE GEWEST EN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het Steunpunt neemt deel aan het horizontaal Permanent Armoede Overleg (PAO). Dit is de decretaal bepaalde plaats waar aandachtsambtenaren uit de Vlaamse administratie samen met het Vlaams Netwerk en een aantal andere partners (waaronder het Steunpunt) samenkomen, onder meer om het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) voor te bereiden, op te volgen en te evalueren.

In 2010 droeg het Steunpunt bij tot de opmaak van [VAPA 2010-2014](#). Daartoe screende het de doelstellingen uit het Strategisch kader van het VAPA aan de hand van zijn laatste tweejaarlijkse verslagen en zijn memorandum voor de regionale verkiezingen. Het nam ook deel aan de discussies over de verdere opmaak van het VAPA op het horizontaal PAO, op het daartoe samengeroepen stakeholdersoverleg, op de Dialoogdag in december. Ten tweede gaf het input tijdens de ontwerpfasen van het Voortgangsrapport 2010 van het VAPA.

Het Steunpunt neemt ook deel aan verschillende verticale PAO's. Het verticaal overleg is het overleg dat per beleidsdomein wordt georganiseerd met als doel de specifieke beleidsinitiatieven te toetsen aan de visie en de ervaring van de doelgroep en voorstellen tot bijsturing te formuleren.

Het Steunpunt is lid van de volgende verticale overleggen:

- informeel verticaal overleg werk en sociale economie;
- energie;
- water.

5.3.2. INTERBESTUURLIJK PLATTELANDSOVERLEG (IPO) VAN HET VLAAMSE GEWEST

Het Steunpunt is betrokken in de werkzaamheden van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg. Een medewerker zat de themagroep 'Bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen op het platteland: gezondheid' voor, en was – vanuit deze hoedanigheid – lid van de kerngroep van IPO. Het [advies](#) van de themagroep werd door het Bestuurlijk Overleg van IPO

goedgekeurd op 21 september. Het Steunpunt nam ook deel aan de beoordeling van de projectvoorstellen, ingediend in het kader van de verlenging van de oproep 'Dorpsnetwerken voor zorg in een rurale omgeving'.

Met betrekking tot het thema 'armoede op het platteland' werd ook meegewerkt aan het onderzoek van CERA: interview in het kader van de studie en deelname aan de rondetafel in april.

5.3.3. AGORA-OVERLEG VAN DE FRANSE GEMEENSCHAP

Het Steunpunt is in 2010 de groep Agora blijven ondersteunen, die reeds sinds enkele jaren bijeenkomt binnen de Algemene Directie van de Bijzondere Jeugdzorg in de Franse Gemeenschap (DGAJ). Het is op vraag van de minister voor Bijzondere Jeugdzorg dat het Steunpunt betrokken werd bij deze denkgroep die in 1998 werd opgericht om op vraag van de Interministeriële Conferentie voor Maatschappelijke Integratie het decreet betreffende de Bijzondere Jeugdzorg te evalueren *"met de bedoeling plaatsingen wegens armoede te vermijden en de ouder-kindrelatie te vrijwaren"*. Aan de ontmoetingen wordt deelgenomen door consultants, directeurs en afgevaardigden, net als door leden van de ADBJ, een lid van het kabinet van de minister en verenigingen waar armen het woord nemen.

In 2010 heeft de "Administration générale de l'Aide à la jeunesse, de la Santé et du Sport" (Algemene Administratie voor de Bijzondere Jeugdzorg, Gezondheid en Sport) zich bij de groep gevoegd. Er vonden 9 vergaderingen plaats in 2010. De gedachtewisselingen gingen vooral over de transparantie bij de voorbereiding en de communicatie van professionele geschriften of documenten. Het actieonderzoek op basis van een proefproject van het CBJ en de DJB van Doornik in 2009 gaf aanleiding tot een rijk debat, vooral tijdens een ontmoeting met de twee genoemde diensten. Het onderzoek raakt aan de verspreiding van informatie en dus aan de verdeling van macht, wat een fundamentele kwestie is. Om tot meer transparantie te komen, is een ombuiging van een erg oude cultuur nodig. Het gaat om een immens werk. De groep Agora is in 2010 begonnen met de voorbereiding van een dag over geschriften/documenten waarop de CBJ en DJB werden uitgenodigd. Binnen DGAJ is een groep opgestart die zich bezighoudt met vorming over de schriftelijke verslagen.

5.3.4. WERKGROEP 'ACTIES' EN 'INDICATOREN' IN HET KADER VAN DE EUROPESE STRATEGIE INZAKE ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

Het Steunpunt neemt deel aan het Belgisch luik van de Open Coördinatiemethode, die op Europees niveau werd ingesteld. Zo werkt het mee aan de redactie van het Strategisch rapport voor de sociale bescherming en insluiting waarin de maatregelen van de federale staat, de Gewesten en de Gemeenschappen inzake sociale insluiting, gezondheidszorg en pensioenen worden verzameld. De coördinatie gebeurt door de FOD Sociale Zekerheid. Op federaal niveau zijn er twee werkgroepen: de groep "acties", gecoördineerd door de POD Maatschappelijke Integratie, en de groep "indicatoren", gecoördineerd door de FOD Sociale Zekerheid. Het Steunpunt neemt deel aan de vergaderingen van deze twee groepen.

In 2010 volgde en besprak de werkgroep 'acties' de ontwikkelingen in het kader van de totstandkoming van de Europese strategie 2020, met bijzondere aandacht voor de doelstelling over de vermindering van armoede, voor het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting en voor het Belgisch Nationaal Hervormingsprogramma. Daarnaast werd verslag uitgebracht van belangrijke activiteiten tijdens het Europees jaar 2010 van bestrijding van armoede en sociale uitsluiting en van bijeenkomsten in het kader van het Belgisch Voorzitterschap. De werkgroep vergaderde vier keer.

De werkgroep 'indicatoren' kwam één maal samen in functie van de cijfers en interpretatie van de Interfederale Armoedebaarometer. Daarnaast nam het Steunpunt ook deel aan een

reflectie met betrekking tot de bepaling van de indicatoren in het kader van de 2020-strategie van de Europese Commissie. Het Steunpunt heeft onder andere een seminarie georganiseerd samen met de FOD Sociale Zaken (mei).

5.3.5. DEELNAME AAN HET BEGELEIDINGSCOMITÉ VAN HET PROJECT 'ERVARINGSDESKUNDIGEN IN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING'

Het Steunpunt is lid van het Begeleidingscomité van het project "Ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting". Dit project, geleid door de POD Maatschappelijke Integratie, wil ervaringsdeskundigen laten aanwerven door deze overheidsdienst. Ze worden vervolgens gedetacheerd naar verschillende federale overheidsdiensten. De personen ontvangen ook een specifieke vorming. Het Begeleidingscomité vergadert ongeveer om de 3 maanden. Zijn opdracht bestaat erin om de evolutie van het projecten op te volgen in al zijn aspecten: op het niveau van de tewerkstelling (statuut, baremaschaal, functieprofiel, jobcoaching...) van de vorming (inhoud van de vorming, erkenning van het diploma...), evaluaties van het project door universitaire onderzoeksploegen...

6. MEDEWERKING AAN DE WERKZAAMHEDEN VAN ANDERE DIENSTEN EN ORGANISATIES

Het Steunpunt tracht zo veel mogelijk in te gaan op vragen van andere diensten en organisaties voor informatie of medewerking aan bepaalde activiteiten. Deze ondersteuning kan de vorm aannemen van een ontmoeting, een bijdrage op of deelname aan een studiedag, deelname aan een jury of commissie, enzovoort.

6.1. VRAGEN EN INITIATIEVEN VAN DIENSTEN EN ORGANISATIES

Het Steunpunt krijgt regelmatig vragen van organisaties voor een ontmoeting in functie van informatie, doorverwijzing of afstemming. In 2010 gingen dergelijke ontmoetingen door met: Decenniumdoelstellingen (linken met het Franstalige landsgedeelte), Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen (afstemming), Politeia (handboek sociale bescherming), Samenlevingsopbouw Vlaanderen (praktijkonderzoek maatschappelijke dienstverlening), CUNIC (Europees charter Energie), Europees Sociaal Observatorium (voorbereiding seminarie 'Employment and Poverty'), RVA (voorbereiding vormingsmodule faciliteiten), ESF-Trendbarometer (interview arbeidsmarkttrends), senatrices Olga Zrihen en Cindy Franssen van de interparlementaire werkgroep 'ATD Vierde Wereld, Sociale Inclusie' (voorbereiding colloquium in de Senaat), Seniorencentrum Brussel (werking rond armoede), Netwerk Kansarmoede-opvoedingsondersteuning (deelname aan een vergadering van dit Vlaams uitwisselings- en afstemmingsmoment met partners rond kansarmoede en opvoedingsondersteuning, sinds 2009 door Kind en Preventie vzw georganiseerd), Project 'ervaringsdeskundigen' van de POD Maatschappelijke Integratie (voorstelling van het Steunpunt), Werkgroep Toegankelijkheid van het forum Gezondheid/Stad Gent (uitwisseling m.b.t. OMNIO), auteurs van een boek over welzijnsbeleid, werkgroepen 'Kinderarmoede' en 'Gezondheidsongelijkheden' van de Koning Boudewijnstichting, seminariecycleli 'Comment contribuer à la rédaction des inégalités sociales dans le champ socio-éducatif' georganiseerd door DGAJ, ONE en de kinderrechtencommissaris van de Franse Gemeenschap.

6.2. COMMISSIES EN JURY'S

Medewerkers van het Steunpunt nemen deel aan volgende jury's of commissies:

- Adviescommissie Armoede van de Provincie Limburg;
- Jury Armoedefonds van de Koning Boudewijnstichting;
- Jury 'Dorpsnetwerken voor zorg in een rurale omgeving';
- Jury 'Federale Armoedeprijs'.

6.3. BIJDRAGEN AAN STUDIEDAGEN EN COLLOQUIA

In 2010 deden de medewerkers een bijdrage op volgende studiedagen en colloquia:

- "Een Fair & Green Deal - Wie biedt? Krachten mobiliseren voor een duurzame en solidaire economie" (Platform duurzame en solidaire economie, 21 januari, Tilburg);
- Voorstelling Steunpunt en het Europees Jaar Armoede en Sociale Uitsluiting (Samenlevingsopbouw Gent en Intercultureel Netwerk Gent, 26 januari);
- Postgraduaat Armoede en Participatie (Universiteit Gent en Beweging van mensen met een laag inkomen en kinderen, 4 maart);
- Les in het derde jaar 'maatschappelijk assistent' van de Haute Ecole de Liège (Haute Ecole de la Province de Liège, 27 april);

- Université populaire ATD Quart Monde - "Deux priorités belges pour l'année européenne de lutte contre la pauvreté: les revenus minimums et les personnes sans-abri" (ATD Quart Monde Wallonie-Bruxelles, 18 mei);
- "Débat sur la solidarité" (RTBF/La Première/Quand les jeunes s'en mêlent, 5 juni);
- "Midi" van Alter Echo met de délégué général aux droits de l'enfant (Alter Echo, 15 juni);
- Studiedag van AMA (AMA, 30 september);
- Voorstelling Steunpunt en tweejaarlijkse Verslagen (Kleine Zusters van Nazareth, 9 oktober);
- Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede (interparlementaire groep (Olga Zrihen en Cindy Franssen, 15 oktober);
- "Emploi et pauvreté : rôle des partenaires sociaux dans la lutte contre la pauvreté" (observatoire social européen, 20 oktober);
- Opvolging van het tweejaarlijkse Verslag (parlement Duitstalige Gemeenschap, 21 oktober);
- "De inclusieve arbeidsmarkten, van theorie naar praktijk" (NAR en PLS, 22 oktober);
- Basisvorming over sociale zekerheid aan vakbondsafgevaardigden (ACOD West-Vlaanderen, 22 oktober);
- "Sociale bescherming en inclusie in Europa: hoe kunnen we armoede voor 2020 tot 20 miljoen mensen verminderen?" (PLS, 9 november);
- Water for all, all for water', International Water Messengers Day (Green, 26 november);
- "Evaluation mesures sociales énergie, en particulier compteurs à budget" (CWAPE, 3 december);
- Europese Conferentie "La pauvreté des agriculteurs et l'exclusion dans l'Union Européenne" (ENASP, 9 december)
- Voorstelling van het tweejaarlijkse Verslag in de Kamer van Volksvertegenwoordigers/Commissie Volksgezondheid (Commissie Volksgezondheid, 15 december).

6.4. DEELNAME AAN STUDIEDAGEN EN COLLOQUIA

In 2010 namen de medewerkers van het Steunpunt deel aan volgende studiedagen en colloquia:

- Colloque expulsions logement (facultés universitaires St Louis, 15 januari);
- 35 jaar HIVA - Kwetsbaarheid van mensen en samenleving (HIVA, Onderzoeksinstituut voor arbeid en samenleving, 4 maart);
- Table ronde femmes et pauvreté (Flora, 25 maart) ;
- Toegang tot en het uitoefenen van het recht op huisvesting in Europa (BAPN, 26 maart);
- Open forum, Kinderen en jongeren in armoede (deel1) (Kinderrechtencoalitie, 1 april);
- Mettre fin au sans-abrisme en Europe (Feantsa, 14 april);
- Workshop Usability van websites (SoCiuS, 21 april);
- Armoede en veroudering (Koning Boudewijnstichting en PLS, 27 april);
- Responsabilité sociétale des entreprises (Pour la Solidarité, 28 april);
- Studiedag Impact Assessment (Vlaams Evaluatie Platform, 30 april);
- Voorstelling studie "sociale mix in sociale huisvesting" (CGKR, 10 mei);
- Europees Onderwijsbeleid (VLOR, 19 mei);
- Workshop Blogs (SoCiuS, 20 mei) ;
- Débat sur les structures d'hébergement non agréées à Bruxelles (La Strada, 20 mei);
- Colloque appauvrissement du monde du travail: quel positionnement pour l'économie sociale ? (LST, 20 mei)
- Jeunes et mobilité: un luxe? (BIJ, 3 juni)
- Cities against poverty and exclusion: Health inequalities (Eurocities, 7-8 juni)
- Open forum, Kinderen en jongeren in armoede (deel2) (Kinderrechtencoalitie, 14 juni)
- Seminarie National EU2020 targets (Wergroep indicatoren NapIncl, 18 juni)
- Studiedag over de sociale urgentie in Brussel (GGC, 22 juni)
- 9de Europese Ontmoeting van mensen in armoede (EAPN, Europese Commissie en Spaans voorzitterschap, 25-26 juni)

- Seminarie "sociale mix in sociale huisvesting" (CGKR, 29 juni)
- Ontmoetingsnamiddag universiteit-arbeidersbeweging - Het stelsel van de dienstencheques: quo vadis? (ACV - HIVA/KU Leuven, 30 juni)
- Conferentie kinderarmoede (Belgisch voorzitterschap, 2-3 september)
- Dialoogdag Vlaams Actieplan (Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, 7 september)
- Rondetafel Werk, geen werk en armoede in de grootsteden (BAPN, 10 september)
- De kracht van ervaringsdeskundigheid (HIVA -Onderzoeksinstituut voor arbeid en samenleving, 13 september)
- Internationaal seminarie mini-budget (POD Maatschappelijke Integratie, 23 september)
- Conférence sur revenus minimums et standards sociaux (BAPN, 24 september)
- Studiedag "Dakisolatie voor iedereen?" (Regent, 29 september)
- Journée d' étude "Paupérisation et précarité énergétique: de la recherche à l' action" (EDF, 30 september)
- Table ronde sur le sans-abrisme et la santé mentale (Sophi@, 4 oktober)
- Naar een volwaardig inkomen en inclusie(KVG en VFG, 5 oktober)
- Colloque Promouvoir la cohésion sociale au niveau européen (Waals Gewest en Raad van Europa, 14-15 oktober)
- Les midi de l'OSE: "Decent Work in Europe : Challenges in view of social dialogue and social inclusion - M, Maucher (Solidar)" (Observatoire Social Européen, 21 oktober)
- Université populaire européenne (ATD Europe, 8 november)
- Open forum, Kinderen en jongeren in armoede (deel3) (Kinderrechtencoalitie, 16 november)
- Persconferentie 20 jaar Welzijnszorg (Welijnszorg, 23 november)
- Vier jaar werken met het decreet rechtspositie: realisaties en aanbevelingen (Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, 24 november)
- Evenement Gezondheid te Brussel in het kader van het Europees project Progress (BAPN, 19 november)
- Maatschappelijk kwetsbare jongvolwassenen (Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, 24 november)
- Soirée-débat sur les incidences et les conséquences sur les enfants, les jeunes et leurs familles et sur les inégalités scolaires (Conseil d'Arrondissement de l'Aide à la Jeunesse de Bruxelles, 25 november)
- Studiedag "Evaluatie sociale openbaardienstverplichtingen energie" (VREG - VEA, 26 november)
- Colloque - "Les Transitions des Jeunes Ecole - Vie active" (CCFEE, 29-30 november)
- Jongeren in armoede in de bijzondere jeugdzorg: een specifieke aanpak (CERA, 7 december)
- Colloquium Armoede en Sociale Uitsluiting 2010 "Tussen werk en werkelijkheid" (Oases, 7 december)
- Europese Consensusconferentie Dakloosheid (Belgisch voorzitterschap, 9-10 december)
- Voorstelling rapport Brussels Observatorium (Sociaal-economische raad van Brussel, 10 december)
- Early Childhood Services for Roma Children and families: Time to act is Now (4th Meeting of the European Platform for Roma inclusion /Belgisch voorzitterschap, 13 december)
- OCMW-trefdag "Samen tegen armoede - wij ook" (Vereniging van Belgische steden en gemeenten, 13 december)
- Arbeidsmarktcongres 2010 "Voorbij de crisis? Over jongeren en de uitdagingen voor de arbeidsmarkt van morgen" (Steunpunt Werk en Sociale Economie, 16 december)
- Table ronde sur les 16-25 ans en situation de 'très grande précarité' (AJMO, Relais social de Charleroi, Maison de l'adolescent, 22 december)

7. EXTERNE COMMUNICATIE

Het Steunpunt tracht op een duidelijke en transparante manier zijn werkzaamheden extern te communiceren. Hiertoe heeft het verschillende instrumenten tot zijn beschikking: de website, persconferenties en persberichten, publicaties en een nieuwe 'news leaflet' (nieuwsflits).

7.1. WEBSITE

Het Steunpunt communiceert hoofdzakelijk via zijn [website](#). De website is het visitekaartje van het Steunpunt: ze legt uit waar het Steunpunt voor staat en wat het doet. Ze is echter ook het ideale middel om het rijke materiaal - informatie uit een diversiteit van bronnen - dat het Steunpunt verzamelt en onderzoekt, te ontsluiten en openbaar te maken.

7.2. MEDIA

Het Steunpunt tracht via de organisatie van persconferenties en het uitbrengen van persberichten aandacht in de pers te verkrijgen voor het thema van armoede en sociale uitsluiting. In 2010 werden volgende persacties ondernomen (voor de activiteiten in het kader van het Europees Jaar, zie punt 2.):

- [Persconferentie](#) naar aanleiding van deel 2 van het tweejaarlijkse Verslag 2008-2009, met [persbericht](#);
- [Persbericht](#) in verband met de publicatie van de resultaten van de bevraging bij de watermaatschappijen in België;
- [Persbericht](#) naar aanleiding van de 'International Day Decent Work'.

In een aparte bijlage is een overzicht van de persaandacht voor de werkzaamheden van het Steunpunt opgenomen.

Daarnaast antwoordt het Steunpunt regelmatig op vragen van journalisten wanneer deze een artikel of reportage wensen uit te werken.

Voor zijn contacten met de pers, persberichten en persconferenties kan het Steunpunt terugvallen op de expertise van de communicatiedienst van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

7.3. PUBLICATIES

Het Steunpunt bracht in 2010 verschillende publicaties uit. Daarnaast publiceerden de medewerkers van het Steunpunt artikels in verschillende tijdschriften. Een lijst is opgenomen in bijlage.

7.4. NIEUWSFLITS

In 2010 werd gestart met een nieuwsflits om de personen waarmee het Steunpunt contact heeft via een korte mail op de hoogte te brengen van nieuwe publicaties, persberichten of bepaalde activiteiten van het Steunpunt.

Er werd een nieuwsflits uitgestuurd over volgende items:

- [Persbericht](#) naar aanleiding van de publicatie van deel 2 van het tweejaarlijkse Verslag 2008-2009;
- Publicatie van de nota [‘Studieoriëntering in het secundair onderwijs in de drie gemeenschappen](#).
- Publicatie van het [memorandum van het Steunpunt naar aanleiding van de federale verkiezingen van 13 juni 2010](#).
- [Persbericht](#) ‘Naar een effectief recht op water’ in verband met de publicatie van de resultaten van de bevraging bij de watermaatschappijen in België;
- [Persbericht](#) naar aanleiding van de ‘International Day Decent Work’;

7.5. INDIVIDUELE VRAGEN

Het Steunpunt ontvangt heel wat vragen via email of telefoon. Het gaat enerzijds om informatieve vragen van beroepskrachten van organisaties of instellingen (52 contacten in 2010), journalisten (7), studenten en docenten (25), ... en anderzijds om vragen voor hulp (in totaal 35; deze handelen onder andere over een zoektocht naar werk, problemen rond huurwaarborg, financiële moeilijkheden, energie-armoede, ...). Bij hulpvragen tracht het Steunpunt naar een concrete organisatie door te verwijzen die in de regio van de hulpvrager ondersteuning kan bieden bij het zoeken naar een antwoord op de hulpvraag.

8. INTERNE WERKING VAN HET STEUNPUNT

Het Steunpunt is ondergebracht bij het [Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding](#) (verder: Centrum), maar heeft een eigen wettelijke basis (het Samenwerkingsakkoord) en eigen beheersorganen (het Beheerscomité en de Begeleidingscommissie). Op het vlak van organisatie-ontwikkeling hebben zowel de beheersorganen als het team van het Steunpunt in 2010 hard gewerkt aan een strategisch plan voor de jaren 2011-2013.

8.1. BEHEERSCOMITÉ

Het Beheerscomité van het Steunpunt heeft drie opdrachten: toezien op de goede uitvoering van het Samenwerkingsakkoord, de behoeften inzake personeelsbezetting evalueren en een ontwerpbegroting uitwerken (art. 7 van het Samenwerkingsakkoord).

Het Beheerscomité heeft in 2010 6 keer vergaderd.

Samenstelling in 2010:

Voorzitter : Ides Nicaise ; Ondervoorzitter : Muriel Rabau

Véronique De Baets, Magda de Meyer, Anne Vandebussche (op voordracht van de federale Staat) ; Marijke Enghien, Liesbet Stevens (vervangen in april door Benny Biets), Frederic Vanhauwaert (op voordracht van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest) ; Carine Jansen, Benoit Parmentier (op voordracht van het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap) ; Martine Motteux, Luc Notredame (op voordracht van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie) ; Karin Fatzaun (op voordracht van de Duitstalige Gemeenschap).

De Directeur en de Adjunct-directeur van het Centrum alsook de coördinatrice van het Steunpunt zijn leden van het beheerscomité met raadgevende stem.

8.2. BEGELEIDINGSKOMMISSIE

De Begeleidingscommissie, die wordt voorgezeten door de Staatssecretaris voor Armoedebestrijding, is opgericht om de inhoud van de werkzaamheden van het Steunpunt op te volgen en na te gaan of de methodologie gerespecteerd wordt (art. 8 van het Samenwerkingsakkoord).

De Begeleidingscommissie heeft in 2010 6 keer vergaderd.

Samenstelling in 2010:

Voorzitter : Philippe Courard, Staatssecretaris voor armoedebestrijding

Sévrine Bailleux, Paul Palsterman, Bjorn Cuyt, Sonia Kohnenmergen (sociale partners) ; Ivan Dechamps en Ignace Leus (ziekteverzekeringsinstellingen) ; Diane Moras, Ludo Horemans, Paul Trigalet, Marc Otjacques et Régis De Muylder (organisaties waar armen het woord nemen) ; Christine Dekoninck, Christophe Ernotte et Piet Van Schuylenberg (Verenigingen van Steden en Gemeenten/OCMW).

De leden van het Beheerscomité zijn ook lid van de Begeleidingscommissie.

8.3. CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSSEN EN VOOR RACISMEBESTRIJDING

Het Steunpunt neemt een bijzondere plaats in binnen het Centrum. Er bestaat geen enkele twijfel over dat ze inhoudelijk nauw met elkaar verwant zijn. Discriminatie leidt immers tot armoede, wat het motief er ook van moge zijn. Twee beschermde criteria, vermogen en sociale afkomst, staan rechtstreeks in verband met armoede. Mensen van buitenlandse afkomst zijn oververtegenwoordigd binnen de armen. Het is dan ook niet meer dan natuurlijk dat er banden bestaan tussen het Steunpunt en het Centrum.

In 2010 heeft het Steunpunt meegewerkt aan de werkgroep huisvesting, met bijzondere aandacht voor het [onderzoek naar sociale mix in de sociale huisvesting](#) en aan een reflectie rond de discriminatiegrond 'fortuin'.

Anderzijds werden de collega's van het Centrum uitgenodigd op het overleg dat het Steunpunt organiseerde over aangelegenheden die onder hun bevoegdheid vallen. Het Steunpunt heeft ook zijn werkzaamheden voorgesteld op de inhoudelijk staf van het Centrum en tijdens een introductiereeks voor nieuwe collega's van het Centrum.

De voorzitter en de vice-voorzitter van het Beheerscomité van het Steunpunt worden uitgenodigd op de raad van bestuur van het Centrum wanneer er punten op de agenda staan met betrekking tot armoede. De adjunct-coördinatrice neemt deel aan de vergaderingen van de raad van bestuur van het Centrum en aan de stafvergaderingen. Het personeel wordt uitgenodigd op de algemene vergaderingen, en op vergaderingen over inhoudelijke aangelegenheden.

Omgekeerd heeft de directie van het Centrum een raadgevende stem op het Beheerscomité van het Steunpunt tot bestrijding van armoede.

De medewerkers van het Steunpunt hebben in 2010 deelgenomen aan het initiatief van het Centrum om de verschillende functies binnen de instelling te beschrijven en te classificeren, en aan een tevredenheidsonderzoek. Ze hebben eveneens een opdrachtenkaart opgesteld.

8.4. TEAM

In 2010 werden de werkzaamheden van het Steunpunt gestuurd door 13 mensen (een gemiddelde van 8,8 voltijds equivalenten).

Elke week vinden er teamvergaderingen plaats. Daarop wordt het werk gecoördineerd, kunnen collega's met elkaar van gedachten wisselen, wordt de inhoud verder uitgediept... Dat alles vanuit een transversale benadering.

Samenstelling van het team 2010

Ghislaine Adriaensens (100%), Alexis Andries (70 %), Najoua Batis (100 %) (tot 31/07/10), Virginie Bosquet (50%), Françoise De Boe (100%), Emmanuelle Devillé (80 %) , Marilène De Mol (100%), Sophie Galand (100%), Veerle Stroobants (80%), Henk Termote (100%), Angela van de Wiel (50 %) (vanaf 01/11/10), Henk Van Hootegem (80%), Gilles Van Impe (50 %) (vanaf 22/06/10).

Medewerkers hebben volgende opleidingen gevolgd:

- "Néerlandais sur le lieu de travail";
- Vorming rond 'blog'functie en gebruiksvriendelijkheid van websites;
- Managementopleiding voor de departements- en diensthoofden van het Centrum;
- Bachelor 'Rechten'

9. BIJLAGEN

9.1. SAMENWERKINGSAKKOORD

Het Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestendinging van het armoedebeleid werd ondertekend te Brussel op 5 mei 1998, en goedgekeurd door:

- >> De Vlaamse Gemeenschap, decreet van 17 november 1998, B.S. van 16 december 1998
- >> De federale Staat, wet van 27 januari 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Franse Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Duitstalige Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Waals Gewest, decreet van 1 april 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ordonnantie van 20 mei 1999, B.S. van 10 juli 1999

TEKST VAN HET AKKOORD

Gelet op artikel 77 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 92bis, § 1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid op artikelen 42 en 63;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 55bis, ingevoegd bij de wet van 18 juli 1990 en gewijzigd bij de wet van 5 mei 1993;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 3 december 1997;

Overwegende dat bestaansonzekerheid, armoede en sociale, economische en culturele uitsluiting, zelfs voor één enkele persoon, op een ernstige manier afbreuk doen aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen;

Overwegende dat het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens, zoals bepaald in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 en in de twee Internationale Verdragen inzake economische, sociale en culturele rechten en inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966, een gemeenschappelijk doel is voor iedere overheid van het land;

Overwegende dat daartoe voortdurende en gecoördineerde inspanningen nodig zijn van elke overheid apart en van allen samen, voor het uitstippelen, het uitvoeren en het evalueren van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving;

Overwegende dat de sociale zekerheid prioritair is voor het behoud van de sociale samenhang en voor het voorkomen van bestaansonzekerheid, armoede en sociale ongelijkheid en voor de menselijke emancipatie;

Overwegende dat het nodig is de bestendinging van dit integratiebeleid te waarborgen, namelijk door het aanpassen en het ontwikkelen van de openbare dienstverlening;

Overwegende dat de betrokkenheid van alle personen bij dit integratiebeleid, reeds bij het uitstippelen ervan, door de overheid moet gewaarborgd worden;

- >> De Federale Staat, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, de Minister van Sociale Zaken, de Minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, de Minister van Volksgezondheid en Pensioenen en de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;
- >> De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door hun Regering, in de persoon van de Minister-President en de Ministers bevoegd voor de coördinatie van het armoedebeleid en voor de bijstand aan personen;
- >> De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President;
- >> De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President en de Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;
- >> Het Waals Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President en de Minister van Sociale Actie;
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President;
- >> De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door de leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen;

Kwamen het volgende overeen :

ARTIKEL 1STE

Zonder afbreuk te doen aan hun eigen bevoegdheden verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe hun beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving voort te zetten en te coördineren op basis van de hierna volgende principes:

- >> Het realiseren van de sociale rechten, vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet;
- >> Een gelijke toegang voor iedereen tot al deze rechten, wat ook maatregelen van positieve actie kan inhouden;
- >> Het invoeren en versterken van de modaliteiten voor de deelneming van alle betrokken overheden en personen, inzonderheid van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid;
- >> Een beleid van maatschappelijke integratie is een inclusief, globaal en gecoördineerd beleid, dit wil zeggen dat het moet gevoerd worden op alle bevoegdheidsgebieden en dat een voortdurende evaluatie van alle ondernomen en overwogen initiatieven en acties daartoe vereist is.

ARTIKEL 2

Daarom verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe bij te dragen elkeen binnen hun bevoegdheden aan een "Verslag over Bestaansonzekerheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en Ongelijke Toegang tot de Rechten", verder "het Verslag" genoemd. Dit wordt tweejaarlijks tegen de maand november opgemaakt door het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting", voorzien in artikel 5 van dit akkoord, op basis van de bijdrage van de partijen. Het verslag wordt in de drie landstalen opgemaakt.

Het bevat minstens:

- >> Een evaluatie van de evolutie van onzekere levensomstandigheden, van armoede en van sociale uitsluiting op basis van indicatoren zoals zij overeenkomstig artikel 3 worden vastgelegd;
- >> Een evaluatie van de daadwerkelijke uitoefening van sociale, economische, culturele, politieke en burgerrechten alsook van de ongelijkheid die blijft bestaan wat betreft de toegang tot de rechten;

- >> Een inventaris en een evaluatie van het beleid en van de acties die sinds het vorig verslag werden gevoerd;
- >> Concrete aanbevelingen en voorstellen om de toestand van de betrokken personen op alle in dit artikel bedoelde gebieden zowel op lange als op korte termijn te verbeteren.

ARTIKEL 3

Na overleg met de wetenschappelijke wereld, de bevoegde administraties en instellingen, de sociale partners en de organisaties waar de armen het woord nemen, zullen de ondertekenende partijen onderzoeken welke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en instrumenten kunnen gebruikt en/of uitgewerkt worden om de evolutie op alle in artikel 2 bedoelde gebieden te analyseren, opdat de bevoegde overheden op de meest passende manier kunnen ingrijpen. Een eerste reeks indicatoren zal worden vastgelegd voor 15 november 1998.

Zonder afbreuk te doen aan de wetten en reglementen betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de individuen, verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe alle gegevens waarover een voorafgaand akkoord wordt bereikt kosteloos ter beschikking te stellen van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" of de toegang tot deze gegevens te vergemakkelijken, indien ze behoren tot externe diensten. De ondertekenende partijen hebben ook toegang tot deze gegevens.

ARTIKEL 4

- §1ste Het Verslag wordt via de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie vermeld in artikel 9 overhandigd aan de federale Regering en aan de Regeringen van de Gemeenschappen en van de Gewesten, die zich ertoe verbinden het aan hun Raden, Parlementen of Vergaderingen te bezorgen.
- §2 De Federale Regering bezorgt het Verslag binnen de maand na ontvangst aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven die op hun beurt binnen de maand advies uit brengen, namelijk over de gebieden die tot hun taken behoren. De Gemeenschappen en Gewesten vragen eveneens advies aan hun adviesorganen die op dit vlak bevoegd zijn volgens dezelfde procedure.
- §3 Alle ondertekenende partijen verbinden er zich toe een debat te houden over de inhoud van het verslag en van de adviezen, inzonderheid over de aanbevelingen en voorstellen van het verslag.

ARTIKEL 5

- §1ste Om het voorgaande te kunnen realiseren wordt een "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, belast met de volgende opdrachten:
- >> Informatie over bestaansonzekerheid, armoede, sociale uitsluiting en toegang tot de rechten inventariseren, systematiseren en analyseren op basis van de indicatoren, zoals bepaald in artikel 3;
  - >> Concrete aanbevelingen en voorstellen doen om het beleid en de initiatieven tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving te verbeteren;
  - >> Minstens om de twee jaar een Verslag zoals bedoeld in artikel 2 opmaken;
  - >> Op verzoek van één van de ondertekenende partijen, van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie of op eigen initiatief adviezen uitbrengen of interimverslagen opmaken over ieder vraagstuk dat betrekking heeft op een gebied dat tot zijn opdrachten behoort;

>> Structureel overleg organiseren met de armsten.

§2 Om de doelstellingen van § 1 waar te maken betreft het Steunpunt de verenigingen waar de armen het woord nemen op een structurele en bestendige manier bij zijn werkzaamheden, hierbij gebruikmakend van de dialoogmethode zoals ze ontwikkeld werd bij het tot standkomen van het "Algemeen Verslag over de Armoede".

Het Steunpunt kan ook een beroep doen op alle personen en op openbare of privé organisaties die op dit vlak deskundig zijn.

ARTIKEL 6

§1ste Het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wordt opgericht als drietalige instelling op federaal niveau, bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Het wordt gesubsidieerd door alle betrokken partijen. Voor 1998 wordt een budget ter beschikking gesteld van 20 miljoen frank:

>> 15.000.000 BF door de federale Staat;

>> 2.800.000 BF door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;

>> 1.700.000 BF door het Waals Gewest (in overleg met de Franse en de Duitstalige Gemeenschap);

>> 500.000 BF door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie).

De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Het budget kan mits akkoord van alle betrokken partijen worden aangepast na evaluatie door middel van een aanhangsel bij dit samenwerkingsakkoord.

De bedragen worden gestort voor maart van het jaar waarop ze betrekking hebben.

§2 Er moet een permanente en structurele samenwerking zijn tussen het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de bevoegde administraties van de Gemeenschappen en Gewesten. Daartoe worden aan het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wetenschappelijke medewerkers onder één of andere vorm ter beschikking gesteld door de drie Gewesten, namelijk 1,5 full-time equivalent door het Vlaams Gewest, 1 full-time equivalent door het Waals Gewest en 1/2 full-time equivalent door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Indien het om ambtenaren gaat blijven deze deel uitmaken van het personeel van het Gewest.

§3 De Gemeenschappen en de Gewesten zorgen, in volle respect voor elkaanders bevoegdheden en budgetten, voor de erkenning en aanmoediging van organisaties waar armen het woord nemen.

ARTIKEL 7

§1ste Een Beheerscomité wordt bij het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, met de volgende opdrachten:

>> Ervoor zorgen dat dit samenwerkingsakkoord correct wordt uitgevoerd;

>> Op voorstel van de Begeleidingscommissie, voorzien in artikel 8, beroep doen op wetenschappelijke instellingen of gespecialiseerde studiediensten die, gelet op hun ervaring en het materieel waarover zij beschikken, het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" kunnen bijstaan in het vervullen van zijn taken. In dit geval moet een overeenkomst worden gesloten met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding;

- >> Het opmaken voor het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" van een ontwerp van budget waarvan het beheer strikt gescheiden is van de organieke dotatie voor het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding;
- >> Het bepalen van het personeelsbehoefteplan en inzonderheid het functieprofiel van de coördinator.

§2 De Voorzitter en de Ondervoorzitter van het Beheerscomité en de coördinator van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting wonen de vergaderingen van de Raad van Beheer van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding bij met raadgevende stem, wanneer punten die betrekking hebben op het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" op de agenda staan.

§3 Naast de vertegenwoordiger van de Eerste Minister die het Beheerscomité voorzigt, telt dit comité 12 leden onder wie:

- >> 4 leden voorgedragen door de federale Staat;
- >> 3 leden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- >> 2 leden voorgedragen door het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap;
- >> 2 leden voorgedragen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, onder wie één Nederlandstalige en één Franstalige;
- >> 1 lid voorgedragen door de Duitstalige Gemeenschap.

Deze leden worden aangesteld op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Ze worden door de respectieve Regeringen aangesteld en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit benoemd voor een hernieuwbaar mandaat van 6 jaar.

§4 Daarnaast zijn de Directeur en de Adjunct-directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding alsook de coördinator van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" leden van het Beheerscomité met raadgevende stem.

ARTIKEL 8

Er wordt een Begeleidingscommissie opgericht onder voorzitterschap van de minister of staatssecretaris die Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft, die de werkzaamheden van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" begeleidt. De Begeleidingscommissie bewaakt ook de methodologie en criteria zoals bepaald in artikel 3, evenals de vooruitgang van het Verslag. De Begeleidingscommissie bestaat uit de leden van het Beheerscomité, voorzien in artikel 7, minstens aangevuld met:

- >> 4 vertegenwoordigers van de sociale partners, voorgedragen door de Nationale Arbeidsraad;
- >> 2 vertegenwoordigers van de ziekteverzekeringsinstellingen, voorgedragen door het Nationaal Intermutualistisch College;
- >> 5 vertegenwoordigers voorgedragen door de organisaties waar de armen het woord nemen, waaronder een vertegenwoordiger van de daklozen;
- >> 3 vertegenwoordigers voorgedragen door de afdeling Maatschappelijk Welzijn van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

Deze vertegenwoordigers worden voorgedragen op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Het Beheerscomité verleent hen een mandaat van 6 jaar.

ARTIKEL 9

Om overleg tussen de verschillende Regeringen te waarborgen, komt de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar bijeen.

Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de overheden waaruit zij is samengesteld, heeft zij tot taak te zorgen voor een globale, geïntegreerde en gecoördineerde benadering van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving.

Zij wordt door de Eerste Minister voorgezeten en voorbereid in samenwerking met de minister of staatssecretaris die de Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft. Zij staan ook in voor de opvolging ervan. Daartoe doen zij een beroep op de deskundige hulp van de Cel Armoede binnen het Bestuur Maatschappelijke Integratie en van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting".

ARTIKEL 10

In het kader van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie zullen de ondertekenende partijen de werking van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" en van dit samenwerkingsakkoord jaarlijks evalueren.

ARTIKEL 11

Het huidig samenwerkingsakkoord streeft er toe de opdracht van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding haar taak te bevestigen zoals omschreven in artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 over de oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, in het bijzonder voor de bevoegdheid aangaande de strijd tegen elke vorm van uitsluiting. Dat is dan ook de reden waarom, bij het hernieuwen van de Raad van beheer van het Centrum, de federale regering het Parlement zal uitnodigen rekening te houden met deze bevestiging op basis van de evaluatie voorzien door artikel 10.

Gedaan te Brussel, op 5 mei 1998, in 7 exemplaren.

Voor de Federale Staat : J.-L. DEHAENE, Eerste Minister; M. COLLA, Minister van Volksgezondheid;

M. DE GALAN, Minister van Sociale Zaken; M. SMET, Minister van Tewerkstelling en Arbeid, J. PEETERS, Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;

Voor het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap : L. VAN DEN BRANDE, Minister-President;

L. PEETERS, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting;

L. MARTENS, Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn;

Voor de Franse Gemeenschap : L. ONKELINX, Minister-President;

Voor de Duitstalige Gemeenschap : J. MARAITE, Minister-President; K.-H. LAMBERTZ, Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;

Voor het Waals Gewest : R. COLLIGNON, Minister-President; W. TAMINIAUX, Minister van Sociale Actie;

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : CH. PICQUE, Minister-President;

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie : R. GRIJP, D. GOSUIN, Leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen.

9.2. PUBLICATIES VAN HET STEUNPUNT IN 2010

9.2.1. TWEEJAARLIJKS VERSLAG

Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, *Verslag armoedebestrijding 2008-2009, Deel 2, Naar een coherente aanpak in de strijd tegen dakloosheid en armoede*, Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, Brussel, maart 2010.

9.2.2. ARTIKELS

Termote Henk, Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. In: Verboven Ann, Morel Carine, Mortelmans Daniëlle e.a. (red.) *De kracht van armoede*, VDAB, s.d., p. 67-68.

Van Hootegem Henk, [Het Steunpunt als instrument voor dialoog en participatie](#). In: *TerZake*, Uitgeverij Die Keure, november 2010, p. 47-50.

Galand S, Termote H, Les critères d'emploi convenable : une protection contre l'emploi précaire? In: [L'Observatoire](#), nr. 66, 2010, p. 6-10.

Van Hootegem Henk, [Met meer kennis bouwen aan een beleid tegen armoede](#). In: Stad Gent en OCMW Gent, [Het armoederapport 2010. Een jaar na het indicatorenrapport: reflecties over armoede, indicatoren en het beleid](#), oktober 2010, p. 18-21.

Van Hootegem Henk, Batis Najoua, [Water en energie: aandachtspunten in armoedebestrijding - Verslag 2008-2009 van Steunpunt Armoedebestrijding](#). In: *De gids op maatschappelijk gebied*, oktober 2010, p. 6-13.

Termote Henk, De Mol Marilène, Dakloosheid. Toneel van een structureel armoedebeleid? In: [Alert](#), jaargang 36, nr. 4, oktober 2010, p. 31-36.

Termote H. en Galand, S., [De passende dienstbetrekking: een achterhaald concept of meer dan ooit bruikbaar?](#) In: *Over.Werk*, nr. 3, 2010, p. 110-115.

De Mol Marilène, La justice sociale à l'épreuve des crises. Des nouvelles formes de pauvreté? In: [Santé et Fraternité, nr. 70, juillet-août-septembre 2010](#), p. 4-5.

Stroobants Veerle, Studieoriëntering: waardering van competenties of versterking van ongelijkheden? In: [Welwijs](#), juni 2010, p. 19-22.

De Boe F., La culture, élément constitutif méconnu de la lutte contre la pauvreté In: [Le Journal de Culture et Démocratie, nr. 21, juin 2010](#), p. 7.

De Boe F., Delens-Ravier I., Pauvreté et Aide à la Jeunesse: un lien? In: [Journal du droit des jeunes](#), nr. 294, april 2010, p. 24-29.

Van Hootegem Henk, [De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen](#). In: *TerZake*, Uitgeverij Die Keure, maart 2010, p. 7-10.

De Mol Marilène et Termote Henk, [Pour une approche préventive et cohérente du sans abris](#). In: [L'Observatoire](#), nr. 64, 2009-2010, p. 123-126.

Devillé Emmanuelle, [L'orientation scolaire : valorisation des compétences ou renforcement des inégalités](#). In: *L'Observatoire*, nr. 64, 2009-2010, p. 5-9.

Batis Najoua, Van Hootehem Henk, [Eau et Énergie : à quand des droits effectifs ?](#) In : *Les Échos du Logement*, nr. 1, maart 2010, p. 14-20.

9.2.3. NOTA'S

[Verslag van het seminarie 'De overgang van het onderwijs naar de arbeidsmarkt voor jongeren in armoede', 7 september 2010.](#)

[Resultaten van een bevraging bij de watermaatschappijen in België met betrekking tot de tarieven en de sociale aspecten](#), 1 oktober 2010.

Informatieve nota: [Studieoriëntering in het secundair onderwijs in de Franse, Vlaamse en Duitstalige Gemeenschap](#), juni 2010.

[Memorandum Federale verkiezingen 13 juni 2010.](#)

9.3. BALANS EN RESULTAATREKENING 2010

Balans op 31/12/2010 (x 1.000 €)

Activa		801	Passiva	
Vaste activa		0	Kapitaal	
Materiële activa		0	Gecumuleerd resultaat	609
Financiële activa		0	Voorzieningen	
Vlottende activa		801	Schulden	
Handelsvorderingen		206	Leveranciers	
Geldbeleggingen		473	Sociale schulden	
Liquide middelen		122	Overige schulden	

Resultatenrekening 2010 (x 1.000 €)

Opbrengsten		759	Kosten		751
Toelagen		604	Projectkosten		165
Projectopbrengsten		153	Werkingskosten		155
Overige opbrengsten		0	Personeelskosten		425
Financiële opbrengsten		2	Afschrijvingen		0
Uitzonderlijke opbrengsten		0	Uitzonderlijke kosten		6
			Resultaat v/h boekjaar 2010		8

9.4. APARTE BIJLAGE: PERSAANDACHT VOOR DE WERKZAAMHEDEN VAN HET STEUNPUNT (te downloaden via link)

<http://www.armoedebestrijding.be/publicatiessteunpuntnota's.htm>

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Centrum voor gelijkheid van kansen
en voor racisme bestrijding

Adres

Koningsstraat 138
1000 Brussel

Telefoonnummer Steunpunt

+32 (0)2 212 31 67

Algemeen nummer

+32 (0)2 212 30 00

Fax

+32 (0)2 212 30 30

E-mail

armoedebestrijding@cntr.be

Website

www.armoedebestrijding.be